

Glücklich, Julius

O odpořích

In: Glücklich, Julius. *Nová redakce zemského zřízení království českého z posledních let před českým povstáním*. Brno: Filosofická fakulta s podporou Ministerstva školství a národní osvěty, 1936, pp. 223-226

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/126565>

Access Date: 27. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

K IX*.

Kterí^a se jedni s druhými svými statky spolčí¹, když by který z nich umřel, tehdy všecken statek po něm zůstalý, jakýž by koli byl a odkudkoli jemu přišel (kromě toho statku, kterýž by po ženě vzal), na jiné spolčníky živé připadnouti má. A tolikéž spolčník spolčníku, když by se dělití chtěli, všecek a všelijaký statek (krom, jakž dotčeno, co po ženě vzato) na díl položití jest povinen. Pakli by tíž spolčníci jaké vajíčky mezi sebou měli, ti se podlé těch vajíček k sobě zachovati mají.

* *Nezměněn.*

^a *U rukou a po straně: Zřízení zemské E 20, 22.*

¹ *Viz C XXV.*

K X*.

Spolčení aneb spolek nemá a nemuž býti jinde, jedině před králem J. Mti. a s J. Mti. povolením anebo před pány a vládkami na plném soudu zemském, když by J. Mti. král. v zemi nebylo. A jinak nikterakž nemá a nemuže býti spolek, ani nižádným trhem.

* *V B přeškrtnut.*

K XI*.

Když by spolčníci¹ byli dskami učinění a jeden že by umřel a dcer toliko po sobě nechal, tehdy druhý spolčník anebo jeho synové má jich odbývati jako dcer svých vlastních. Pakli by spolčníci nechali dcer a žádného syna nebylo, tehdy dcery těch spolčníkův při dělení statku a braní díluov zachovati se mají tak, jakž artykul (K VII) ukazuje.

* *Nezměněn.*

¹ *Viz C XXV.*

O odporích^a.

K XII*.

Odpor^a aby vždyckny v středu souzeny byly. A což by jich nedosoudili, tehdy naposledy, když všechny pře pořádné půhonné dosoudí, a ještě že by dvě neděle nevyšly, také ty odpory pozůstalé dosouditi mají, ničímž se nezanepřázdňující. Než k kterému by soudu půhonové k odporuom vzešli, nemá toho soudu na ty odpory voláno ani souzeny býti. A k odporuom puohonové k stání aby

vycházeli k týmž středním dnům, neb se takoví pūhonové nevyhlašují.

* *Nezměněn.*

^a *X rukou a po straně*: O přetrhování odporův a pūhonův k nim pro smrt společníkův. Sněm 1610 folio 37.

a V. Budovcem po straně v B: 27.

K XIII*.

Žádný nemá od žádného odporu klásti, než každý sám osobně má odpor klásti dskami. A pakli by kdo chtěl koho k tomu dskami zmocniti aneb rekognici (to jest přiznání, jaká by vůle jeho byla) vzíti, tehdy ten podlé zmocnění aneb na rekognici bude moci ten odpor jménem jeho učiniti. A také žádný od žádného puohonu k odporu bráti nemuož, leč by k tomu dskami zmocněn aneb s rekognici vyslán byl, anebo že by ten (kdož poháněti chce) k vzetí puohonu před starostou komorničím osobně se přiznal.

* *Nezměněn.*

K XIII*.

Jestliže by kdo komu odpor o kteroukoli věc kladl, tehdy aby jménem a tytulem svým odpíral a příčiny neb příčinu zejména v odporu aby položil, v čem a jakou spravedlivost neb po kom míti chce, jmenoval. A při tom odporu, což by najměň svou spravedlivost aneb po komžkoli (jakž odpírá) ukázal, tehdy toho užiti má.

* *Nezměněn.*

K XIII¹. [*A i B nový.*]

Vízy, nač mají kladené býti a vložené jak dlouho trvati.

Sněm
léta 1610.

Na^a tom sou se stavové s J. Mtí. král. snesli, aby po dnešní den na nižádný^b zápis ani pořizení „s místem“, a kdo sobě vejмку^c k změněni o propuštění zápisu neb^d pořizení zůstaví^e, kladený nebyly; nežli na jiný jakýžkoli zápis i vklady, kšafy, iuxty a což by koli ve dskách bylo, na ty vízy kdož by klásti chtěl, bude moci, jak předešle bývalo; však kdož by koli tak nač vízu kladl, bude povinen ihned od vložení té vízy v šesti nedělích, pořád zběhlých, tomu, komuž by ta věc, na kterouž jest vízu vložil, náležela, ozná-

miti a jej z toho v těch šesti nedělích právně viniti a z toho buď pohnati neb obeslati. Pakli by kdo vlože vízu v těch šesti nedělích toho právně před sebe nevzal a z toho nepoháněl neb^f neobeslal, tehdy ihned taková víza minouti a vymazána býti má, a ten již dále na touž věc po druhé vízy klásti moci nebude a k tomu jemu od ouředníkův pražských menších desk zemských nemá býti povolováno^g.

a I na sněm 1610.

b žádný takový sněm 1610.

c vejminku B; A a sněm 1610 vejminkou.

d aneb A a sněm 1610.

e zástavy sněm 1610.

f aneb A a sněm 1610.

g povolována sněm 1610.

1 B má vlevo vedle K XIII tisku 1564 znamení †.

2 Celý artykul převzat ze sněmu 1610. Vízy nač mají kladené býti a vložené jak dlouho trvati mají *kromě věty* Co se vízy kladení při deskách zemských království českého dotýče, poněvadž předešle jak na zápisy „s místem“, tak i na pořizení a některé jiné zápisy, kdež sobě vejminky k změnění těch zápisů zanechávali, kladené bývaly a tudý skrze to mnohým nemalé překážky se dály a strany k velikým zaneprázdněním přicházely, *jen, jako jinde „J. Mtí. cis.“ proměněno v „J. Mtí. král.“ Viz tištěné artykule sněmu 1610 str. XLV—XLVI.*

K XV*.

Kdož by odpor udělal a k němu by pohnal, nestane-li k němu, při svou ztratí. Pakli by kdo udělal odpor a onen, komuž se odpírá, pohnal by ho k tomu odporu, i nestál-li by ten, kdož odpírá, k tomu puohonu, tolikéž i ten, komuž se odpírá, tehdy tu při (oč odpírá) ztratí. Než jestli by se kdy trefilo, že by sám pūhon z hodných příčin bez odporu byl zdvižen, bude-li strana chtítí, muože zase znovu k tomu předešlému odporu svému (nedada letuom zemským projítí) znovu pohnati.

* *Nezměněn.*

K XVI*.

Jestliže^a by bratr maje sestru nedílnou, zápis komu „s místem“ nebo „bez místa“ po smrti své udělal a v tom že by umřel a sestra jeho nevdaná že by pozuostala: i jestliže by se ten, komuž zápis udělal, s komorníkem v dědiny (v zápisu jmenované) uvázal, tehdy

ona, by pak za živnosti bratra svého zápisu tomu neodpírala za mnoho let, by pak i práva šla, tehdy po smrti jeho (nedadouc letuom projíti) bude moci tomu uvázaní i zápisu odepřítí.

* *Nezměněn.*

a V. Budovcem po straně v B: Zápis na ublížení nedlu sestry.

K XVII*.

Jestliže by kdo který zápis dluhem půjčený měl s „komorníkem uvázaní“ na čí statek v jakézkoli summě, má se v ten statek s komorníkem podlé zápisu uvázati. A ten, kdož jest zapsal, nemá odporu tomu uvázaní klásti, aniž jemu toho odporu mají dopouštěti činiti, než jiný, chce-li k těm dědinám spravedlnost míti, ten odpor muož vložiti. Ale kdož se v statek s komorníkem uvazuje, má tomu statek postoupen býti. A nebude-li mu po uvázaní s komorníkem ve dvou nedělích postoupen, má na ten statek obranním listem uveden býti. Ale to uvázaní jeho v ten statek i uvedení nemá tomu, kdož odpor klade, ke škodě býti. Než když požene k tomu odporu, což mu soudem přisouzeno bude, má toho požití.

* *Nezměněn.*

K XVIII*.

Kdož by^a co ve dskách buď zemských neb dvorských, buďto kšaft, smlouvu, trh aneb jakýžkoli zápis měl anebo právo vedl, že o to na vznešení a suplikací souzeno býti nemá. Než má-li kdo jakou spravedlivost proti tomu, aby odpíral a k tomu odporu poháněl.

* *Nezměněn.*

a V. Budovcem po straně v B: Ex probationibus, non autem supplicationibus iudicari.

O nářku cti a o hanění^a.

K XIX*.

Jestliže by kdo koho z nářku cti pohnal, tu má hned puovod v pūhonu, z jakého nářku viniti chce, zejména slovo od slova jmenovati, aby pohnaný také věděl, k té při potřebami a svědky jak se má opatřiti. Než tu mají oba státi k vyhlášení puohonu. Chce-li pohnaný hojemství bráti, muož poručníka udělati, aby týž poručník